EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 4.6.2025
COM(2025) 220 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS

Austria majandus-, sotsiaal-, tööhõive-, struktuuri- ja eelarvepoliitika kohta

{SWD(2025) 220 final}

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS

Austria majandus-, sotsiaal-, tööhõive-, struktuuri- ja eelarvepoliitika kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrust (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97,[1] eriti selle artikli 3 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

Üldised märkused

(1) Määruses (EL) 2024/1263, mis jõustus 30. aprillil 2024, on selgitatud majandusjuhtimise raamistiku eesmärke. Raamistik peaks reformide ja investeeringute abil edendama usaldusväärset ja jätkusuutlikku riigi rahandust, kestlikku ja kaasavat majanduskasvu ning vastupidavust ning ennetama valitsemissektori ülemäärast eelarvepuudujääki. Määruses on sedastatud, et nõukogu ja komisjon teevad Euroopa poolaasta raames mitmepoolset järelevalvet kooskõlas ELi toimimise lepingus sätestatud eesmärkide ja nõuetega. Euroopa poolaasta raames sõnastatakse eelkõige riigipõhised soovitused ja jälgitakse nende rakendamist. Määrusega edendatakse ka riikide vastutust oma eelarvepoliitika eest ning rõhutatakse selle poliitika keskpikka perspektiivi ja vajadust tagada nõuete tõhusam ja sidusam täitmine. Iga liikmesriik peab esitama nõukogule ja komisjonile oma riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava, mis sisaldab tema eelarve-, reformi- ja investeerimiskohustusi ning mis on koostatud kas neljaks või viieks aastaks sõltuvalt tema tavapärase seadusandliku tsükli pikkusest. Neis kavades sisalduv netokulude[2] kava peab vastama määruse nõuetele, sealhulgas nõudele hoida valitsemissektori võlg kohandamisperioodi lõpuks

[1] ELT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] Netokulu, nagu see on määratletud määruse (EL) 2024/1263 artikli 2 punktis 2: „netokulu“ – valitsemissektori kulud, millest on maha arvatud i) intressikulud; ii) kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed; iii) liidu programmidega seotud kulud, mis kaetakse täielikult liidu vahenditest saadava tuluga; iv) riikide kulud liidu rahastatavate programmide kaasrahastamiseks; v) töötuskindlustushüvitiste kulude tsüklilised elemendid ning vi) ühekordsed ja muud ajutised meetmed.

usutavas langustrendis või viia see langustrendi või hoida see mõistlikul tasemel allpool 60 % sisemajanduse koguproduktist (SKP) ning nõudele viia valitsemissektori eelarvepuudujääk keskpika perioodi jooksul allapoole aluslepingus sätestatud kontrollväärtuse 3 % SKPst ja/või hoida see allpool kõnealust kontrollväärtust. Kohandamisperioodi võib pikendada kuni kolme aasta võrra, kui liikmesriik võtab kohustuse viia ellu asjakohased reformid ja teha asjakohased investeeringud vastavalt määruses sätestatud kriteeriumidele.

(2) 19. veebruaril 2021 jõustus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/241,[3] millega loodi taaste- ja vastupidavusrahastu. Taaste- ja vastupidavusrahastust antakse liikmesriikidele rahalist toetust reformide elluviimiseks ja investeeringute tegemiseks ning sellega kaasneb ELi rahastatav fiskaalne impulss. Kooskõlas majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta prioriteetidega soodustab taaste- ja vastupidavusrahastu majanduslikku ja sotsiaalset taastumist ning tõukab samas tagant kestlikke reforme ja investeeringuid, edendades eelkõige rohe- ja digipööret ning muutes liikmesriikide majanduse vastupidavamaks. Samuti aitab see tugevdada riigi rahandust ning hoogustada majanduskasvu ja töökohtade loomist keskpikas ja pikas perspektiivis, parandada territoriaalset ühtekuuluvust liidus ning toetada Euroopa sotsiaalõiguste samba jätkuvat rakendamist.

(3) 27. veebruaril 2023 vastu võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2023/435[4] (edaspidi „REPowerEU määrus“) eesmärk on järk-järgult kaotada ELi sõltuvus Venemaa fossiilkütuste impordist. See aitab saavutada energiajulgeoleku ja mitmekesistada liidu energiavarustust ning edendada ühtlasi taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu, energiasalvestusvõimsust ja energiatõhusust. Austria lisas oma riiklikusse taaste- ja vastupidavuskavasse uue REPowerEU peatüki, et rahastada olulisi reforme ja investeeringuid, mis aitavad saavutada REPowerEU eesmärke.

(4) 30. aprillil 2021 esitas Austria vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 18 lõikele 1 komisjonile oma riikliku taaste- ja vastupidavuskava. Kooskõlas kõnealuse määruse artikliga 19 ja määruse V lisas esitatud hindamissuunistega hindas komisjon Austria taaste- ja vastupidavuskava asjakohasust, tulemuslikkust, tõhusust ja sidusust. 13. juulil 2021 võttis nõukogu vastu Austria taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmist käsitleva rakendusotsuse,[5] mida muudeti 9. novembril 2023 vastavalt määruse (EL) 2021/241 artikli 21 lõikele 1, sest taaste- ja vastupidavuskava ei olnud objektiivsete asjaolude tõttu enam võimalik teatud osas täita ja et lisada REPowerEU peatükk[6]. Osamaksete tegemine sõltub sellest, kas komisjon võtab määruse artikli 24 lõike 5 alusel vastu otsuse, milles sedastatakse, et Austria on rahuldavalt saavutanud nõukogu rakendusotsuses sätestatud asjakohased eesmärgid ja sihid. Rahuldav saavutamine eeldab, et sama reformi või investeeringu puhul varem saavutatud eesmärke ja sihte ei ole tagasi pööratud.

---

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

[4] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2023. aasta määrus (EL) 2023/435, millega muudetakse määrust (EL) 2021/241 riiklike taaste- ja vastupidavuskavade REPowerEU peatükkide osas ning määrusi (EL) nr 1303/2013, (EL) 2021/1060 ja (EL) 2021/1755 ning direktiivi 2003/87/EÜ (ELT L 63, 28.2.2023, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

[5] Nõukogu 13. juuli 2021. aasta rakendusotsus Austria taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta (10159/2021).

[6] Nõukogu 7. novembri 2023. aasta rakendusotsus, millega muudetakse nõukogu 13. juuli 2021. aasta rakendusotsust Austria taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta (14472/2023).

(5) [Kuupäev] võttis nõukogu komisjoni soovituse põhjal vastu soovituse, millega kiidetakse heaks Austria riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava[7]. 13. mail 2025 esitas Austria oma keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava. Eelarve- ja struktuurikava on esitatud kooskõlas määruse (EL) 2024/1263 artikli 11 ja artikli 36 lõike 1 punktiga a, see hõlmab ajavahemikku 2025–2029 ja selles sätestatud eelarve kohandamise perioodi pikkus on seitse aastat.

(6) 26. novembril 2024 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu 2025. aasta häiremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Austriat ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Komisjon võttis vastu ka soovituse euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovituse kohta ning ettepaneku 2025. aasta ühise tööhõivearuande kohta, milles analüüsitakse tööhõivesuuniste rakendamist ja Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete järgimist. Nõukogu võttis 13. mail 2025 vastu euroala majanduspoliitikat käsitleva soovituse[8] ja 10. märtsil 2025 ühise tööhõivearuande.

(7) 29. jaanuaril 2025 avaldas komisjon konkurentsivõime kompassi – strateegilise raamistiku, mille eesmärk on suurendada järgmisel viiel aastal ELi üleilmset konkurentsivõimet. Selles on kindlaks määratud kolm tegevusvaldkonda, mis on kestliku majanduskasvu tagamiseks üliolulised: i) innovatsioon; ii) süsinikuheite vähendamine ja konkurentsivõime ning iii) julgeolek. Innovatsioonilõhe kaotamiseks kavatseb EL edendada tööstusinnovatsiooni, toetada idufirmade kasvu selliste algatuste kaudu nagu ELi idu- ja kasvufirmade strateegia, ning soodustada kõrgtehnoloogia, näiteks tehisintellekti ja kvantarvutuse kasutuselevõttu. Selleks et muuta majandus keskkonnasäästlikumaks, on komisjon koostanud taskukohast energiat käsitleva tervikliku tegevuskava ja puhta tööstuse kokkuleppe, millega tagatakse, et üleminek puhtale energiale on kulutõhus ja konkurentsisõbralik (eeskätt suure energiakasutusega sektorite jaoks) ning aitab kiirendada majanduskasvu. Liigse sõltuvuse vähendamiseks ja julgeoleku suurendamiseks on liit võtnud kohustuse tugevdada üleilmseid kaubanduspartnerlusi, mitmekesistada tarneahelaid ning tagada juurdepääs kriitilisele toormele ja puhastele energiaallikatele. Neid prioriteete toetatakse horisontaalsete tugisüsteemide, nimelt õigusnormide lihtsustamise, ühtse turu süvendamise, konkurentsivõime rahastamise ning hoiuste ja investeeringute liidu loomise, oskuste ja kvaliteetsete töökohtade edendamise ning ELi poliitika parema koordineerimise kaudu. Konkurentsivõime kompass on kooskõlas Euroopa poolaasta põhimõtetega. Nõnda tagatakse, et liikmesriikide majanduspoliitika vastab komisjoni strateegilistele eesmärkidele, ning kujundatakse ühtne majandusjuhtimise käsitus, mis edendab kestlikku majanduskasvu, innovatsiooni ja vastupidavust kogu liidus.

(8) 2025. aastal jätkuvad nii majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta kui ka taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamine. Taaste- ja vastupidavuskavade täielik rakendamine on Euroopa poolaasta poliitiliste prioriteetide elluviimiseks endiselt oluline, kuna kavad aitavad tulemuslikult käsitleda kõiki probleeme või märkimisväärset osa probleemidest, mis on viimaste aastate asjakohastes riigipõhistes soovitustes esile toodud. Need riigipõhised soovitused on sama asjakohased muudetud taaste- ja vastupidavuskavade hindamisel, mis toimub vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 21.

---

[7] Nõukogu [...] soovitus, millega kiidetakse heaks Austria riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava (ELT...).

[8] Nõukogu 13. mai 2025. aasta soovitus euroala majanduspoliitika kohta (ELT C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

(9) 2025. aasta riigipõhistes soovitustes käsitletakse peamisi majanduspoliitilisi probleeme, mida ei ole taaste- ja vastupidavuskavades sisalduvate meetmetega piisaval määral lahendatud. Arvesse võetakse ka probleeme, mis on kindlaks tehtud 2019.–2024. aasta riigipõhistes soovitustes.

(10) Komisjon avaldas 4. juunil 2025 Austria kohta 2025. aasta riigiaruande. Selles on hinnatud Austria edusamme asjaomaste riigipõhiste soovituste järgimisel ning tehtud kokkuvõte sellest, kuidas Austria on rakendanud taaste- ja vastupidavuskava. Kõnealuse analüüsi põhjal on riigiaruandes kindlaks tehtud Austria kõige pakilisemad probleemid. Samuti hinnati Austria edusamme Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisel ning liidu peamiste tööhõive, oskuste ja vaesuse vähendamise eesmärkide ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kestliku arengu eesmärkide saavutamisel.

Hinnang iga-aastasele eduaruandele

(11) 13. mail 2025 esitas Austria keskpika perioodi kava, milles on võetud kohustus järgida järgmisi netokulude maksimaalseid kasvumäärasid: 2,6 % 2025. aastaks, 2,2 % 2026. aastaks, 2,2 % 2027. aastaks, 2,0 % 2028. aastaks ja 2,3 % 2029. aastaks. Need määrad vastavad maksimaalsetele kumulatiivsetele kasvumääradele, mis on arvutatud võrdluses baasaastaga 2024 ning mis on 2025. aastal 2,6 %, 2026. aastal 4,8 %, 2027. aastal 7,2 %, 2028. aastal 9,4 % ja 2029. aastal 11,9 %. 13. mail 2025 esitas Austria oma iga-aastase eduaruande[9] asjakohaste eelarve täitmise andmete ja prognooside ning Euroopa poolaasta riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud peamiste probleemide lahendamiseks vajalike reformide ja investeeringute rakendamise kohta. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 27 kajastab iga-aastane eduaruanne ka Austria kaks korda aastas esitatavat aruannet taaste- ja vastupidavuskava täitmisel tehtud edusammude kohta.

(12) Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu ja selle tagajärjed kujutavad endast Euroopa Liidu jaoks eksistentsiaalset väljakutset. Komisjon on soovitanud koordineeritult aktiveerida stabiilsuse ja kasvu paktiga ette nähtud riikide vabastusklausli, et toetada ELi jõupingutusi, mille eesmärk on suurendada kiiresti ja märkimisväärselt kaitsekulutusi. Euroopa Ülemkogu kiitis selle ettepaneku 6. märtsil 2025 heaks.

(13) Eurostati kinnitatud andmete põhjal[10] suurenes Austria valitsemissektori eelarvepuudujääk 2,6 %-lt SKPst 2023. aastal 4,7 %-le SKPst 2024. aastal, samas kui valitsemissektori võlg langes 78,5 %-lt SKPst 2023. aasta lõpus 81,8 %-le SKPst 2024. aasta lõpus. Komisjoni arvutuste kohaselt osutavad need muutused sellele, et netokulude kasvumäär oli 2024. aastal 8,7 %. Komisjoni prognooside kohaselt oli eelarvepoliitika,[11] mis hõlmab nii riigi enda kui ka ELi rahastatavaid kulutusi, 2024. aastal ekspansiivne (2,3 % SKPst). 4. juunil 2025 võttis komisjon vastu ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohase aruande[12]. Selles aruandes hinnati Austria

[9] 2025. aasta eduaruannetega saab tutvuda aadressil https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en

[10] Eurostat, Euro Indicators, 22. aprill 2025.

[11] Eelarvepoliitika on määratletud valitsemissektori eelarvepositsiooni iga-aastase muutuse näitajana. Selle eesmärk on hinnata nii riiklikult kui ka ELi eelarvest rahastatavast eelarvepoliitikast tulenevat majanduslikku impulssi. Eelarvepoliitikat mõõdetakse i) keskpika perioodi potentsiaalse majanduskasvu ja ii) esmaste kulude (ilma kaalutlusõigusel põhinevate tulumeetmeteta) muutuse erinevusena, võttes arvesse ka taaste- ja vastupidavusrahastu tagastamatute toetuste ja muude ELi vahenditega rahastatavaid kulusid.

[12] Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõike 3 kohaselt koostatud komisjoni aruanne, 4.6.2025, COM(2025) 615 final.

eelarveseisundit, kuna riigi valitsemissektori eelarvepuudujääk ületas 2024. aastal kontrollväärtust 3 % SKPst. Aruandes jõutakse järeldusele, et seda hinnangut silmas pidades ning ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 4 alusel loodud majandus- ja rahanduskomitee arvamust arvesse võttes kaalub komisjon, kas teha ettepanek algatada Austria suhtes ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus, pannes nõukogule artikli 126 lõike 6 alusel ette võtta vastu otsus, millega tehakse kindlaks ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu.

(14) Iga-aastase eduaruande kohaselt kasvab reaalne SKP Austria eelarveprognooside aluseks oleva makromajandusliku stsenaariumi kohaselt 2025. aastal -0,3 %, samas kui THHI inflatsioon peaks 2025. aastal olema 2,8 %. Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi kohaselt kahaneb reaalne SKP 2025. aastal 0,3 % ja kasvab 2026. aastal 1,0 % ning THHI inflatsioon on 2025. aastal 2,9 % ja 2026. aastal 2,1 %.

(15) Iga-aastases eduaruandes on prognoositud, et valitsemissektori eelarvepuudujääk väheneb 2025. aastal 4,5 %ni SKPst, samas kui valitsemissektori võla suhe SKPsse peaks 2025. aasta lõpuks vähenema 84,7 %ni. Need suundumused osutavad netokulude 1,6 % suurusele kasvule 2025. aastal. Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi kohaselt on valitsemissektori eelarvepuudujääk 2025. aastal 4,4 % SKPst. Eelarvepuudujäägi vähenemine 2025. aastal peegeldab peamiselt konsolideerimispaketi rakendamist, samal ajal kui inflatsiooni indekseerimisest ja muudest vananemisega seotud kuludest tingitud suuremad kulutused avaliku sektori palkadele, pensionidele ja sotsiaalkuludele koormavad riigi rahandust jätkuvalt märkimisväärselt. Komisjoni arvutuste kohaselt osutavad need muutused netokulude 2,0 % suurusele kasvule 2025. aastal. Komisjoni hinnangul on eelarvepoliitika, mis hõlmab nii riigi enda kui ka ELi rahastatavaid kulutusi, 2025. aastal pärssiv (1,3 % SKPst). Valitsemissektori võla suhe SKPsse peaks suurenema 2025. aasta lõpuks 84,0 %-le.

(16) Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi kohaselt rahastatakse 2025. aastal taaste- ja vastupidavusrahastu tagastamatust toetusest üldiseid avaliku sektori kulutusi mahus 0,1 % SKPst (2024. aastal 0,1 % SKPst). Taaste- ja vastupidavusrahastu tagastamatust toetusest rahastatavad kulutused võimaldavad teha kvaliteetseid investeeringuid ja viia ellu tootlikkust suurendavaid reforme, ilma et see mõjutaks otseselt Austria valitsemissektori eelarvepositsiooni ja võlga.

(17) Valitsemissektori kaitsekulutused püsisid Austrias aastatel 2021–2023 stabiilselt 0,6 % juures SKP-st[13]. Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi kohaselt peaksid kaitsekulutused suurenema 2024. aastal 0,7 %ni ja 2025. aastal 0,8 %ni SKPst. See tähendab, et kasv on võrreldes 2021. aastaga 0,2 protsendipunkti SKPst.

(18) Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi kohaselt peaksid Austria netokulud suurenema 2025. aastal 2,0 %. Komisjoni 2025. aasta kevadprognoosi järgi peaks Austria netokulude kasv 2025. aastal olema alla maksimaalse kasvumäära, mida Austria oma kavas täita kohustus.

(19) Aasta eduaruanne ei sisalda eelarveprognoose 2025. aastale järgneva aja kohta. 2025. aasta kevadprognoosi koostamise ajal komisjonile teada olnud poliitikameetmete põhjal hindas komisjon valitsemissektori eelarvepuudujäägiks 2026. aastal 4,2 % SKPst. Need suundumused osutavad netokulude 2,3 % suurusele kasvule 2026. aastal. Komisjoni hinnangul on eelarvepoliitika, mis hõlmab nii riigi enda kui ka

[13] Eurostat, valitsemissektori kulud valitsemisfunktsioonide klassifikaatori (COFOG) alusel.

ELi rahastatavaid kulutusi, 2026. aastal pärssiv (0,3 % SKPst). Valitsemissektori võla suhe SKPsse peaks komisjoni prognoosi kohaselt suurenema 2026. aasta lõpuks 85,8 %ni.

(20) Austria keskpika perioodi kavas täpsustatakse kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevaid reforme ja investeeringuid. Need hõlmavad taaste- ja vastupidavuskava olemasolevaid ja tõhustatud meetmeid, nagu parem juurdepääs haridusele („Chancenbonus“), samuti täiendavaid reforme ja investeeringuid, nagu tegeliku pensioniea tõstmine, oskuste täiendamise puhkuse reformimine ja pensionäride tervishoiumaksete suurendamine.

Peamised poliitilised probleemid

(21) Austria seisab silmitsi vananemisega seotud kasvava eelarvesurvega, mida põhjustavad tema tervishoiu-, pikaajalise hoolduse ja pensionisüsteemid. Riigi suhteliselt madal seadusjärgne ja tegelik pensioniiga toob kaasa suured pensionikulud, mis saavutavad 2030. aastaks haripunkti 15 % SKPst, enne kui need veidi langevad. Vaatamata varasematele reformidele on Austria tegelik pensioniiga endiselt alla ELi keskmise. Hiljuti rakendatud pensionimeetmed on olnud tagasihoidlikud, eriti võrreldes oodatava eluea pikenemisega, ning uued plaanid ennetähtaegse pensionilejäämise piiramiseks võivad aidata tegelikku pensioniiga vaid piiratud määral tõsta. Rahvastiku vananemine koormab ka tervishoiu ja pikaajalise hoolduse rahastamist. 2070. aastaks peaksid tervishoiukulud suurenema 7,8 %-lt SKPst 2024. aastal 8,9 %-le SKPst, mis on kaks korda suurem kui ELi keskmine, samal ajal kui pikaajalise hoolduse kulud võivad samal perioodil kasvada 1,6 %-lt 3,1 %-le SKPst. 2023. aasta tervishoireformi eesmärk oli suurendada esmatasandi arstiabi ja vähendada haiglasõltuvust, kuid esmatasandi arstiabi on endiselt vähearenenud, teenused on kattuvad jätkuvalt ja kulueesmärke ei järgita. Puuduvad tõhusad reguleerivad meetmed ning rahastamis- ja kulukohustuste ühtlustamine, mis aitab kaasa olukorrale, kus piirkonnad ja sotsiaalkindlustus ületavad sageli kokkulepitud iga-aastaseid kulutuste ülemmäärasid. Pikaajalise hoolduse valdkonnas parandasid hiljutised reformid töötingimusi ja pereliikmetest hooldajate toetamist, kuid ei käsitlenud riigi rahanduse jätkusuutlikkust. Avaliku sektori kulutustes domineerib institutsionaalne hooldus, kuigi koduhooldus on paljudel juhtudel kulutõhusam. Taaste- ja vastupidavuskava sisaldab meetmeid esmatasandi tervishoiu edendamiseks ja pikaajalise hoolduse eesmärgipõhise juhtimise rakendamiseks.

(22) Austria eelarveraamistikku iseloomustab föderaalsete ja piirkondlike ametiasutuste vaheliste ülekannete keerukas süsteem, mis piirab avaliku sektori kulutuste tõhusust. Kuna maksuautonoomia on väike, sõltuvad liidumaad suurel määral pigem jagatud tuludest kui oma allikatest – 2024. aastal pärines vaid väike osa avaliku sektori kogutulust kohalikest ja piirkondlikest allikatest. Samal ajal sõltub selliste oluliste teenuste rahastamine nagu tervishoid, lastehoid ja ühistransport osaliselt liidumaade ja kohalike omavalitsuste kulutustest. Demograafilised muutused ja rohepööre suurendavad veelgi liidumaade ja kohalike omavalitsuste kulusurvet, omatulud aga ei ole seotud kulude dünaamikaga.

(23) Maksusüsteem sõltub jätkuvalt suurel määral tööjõutulust ja tarbimisest. 2023. aastal oli Austria maksude suhe SKPsse ELis suuruselt neljas ja keskmine maksukiil oli märkimisväärne (ELis 2024. aastal viiendal kohal)[14]. Alates 2023. aastast on üksikisiku tulumaksu astmed indekseeritud inflatsiooniga, mis on takistanud

[14] OECD (2025), „Taxing Wages 2025“.

maksukiilu edasist suurenemist kõrgemale maksuastmele liikumise tõttu. Kuid mitmed pikaajalised struktuursed probleemid maksusüsteemis on siiski lahendamata. Majanduskasvu ja tööhõivet rohkem soodustavate maksude parem kasutamine võib aidata tekitada vajalikku eelarvepoliitilist manööverdamisruumi ning suurendada üldist maksustruktuuri.

(24) Austrias on hakatud kiiremini rakendama ühtekuuluvuspoliitika programme, mis hõlmavad toetust Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF), Õiglase Ülemineku Fondist (JTF) ja Euroopa Sotsiaalfond+-ist (ESF+). On oluline nende programmide kiiret rakendamist jätkata ning suurendada nende mõju kohapeal maksimumini. Austria juba võtab oma ühtekuuluvuspoliitika programmide raames meetmeid konkurentsivõime ja majanduskasvu edendamiseks. Samal ajal seisab Austria jätkuvalt silmitsi probleemidega, mis on seotud konkurentsivõime, taskukohase eluaseme, oskuste ja aktiivse kaasamisega. Kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 artikliga 18 ja ühtekuuluvuspoliitika fondide vahehindamise osana nõutakse Austrialt, et ta vaataks oma programmi läbi ja võtaks selles muu hulgas arvesse 2024. aasta riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud probleeme. Komisjoni 1. aprillil 2025 vastu võetud ettepanekutega[15] on kõigi programmide vahehindamise tulemuste täiendamise tähtaega 31. märts 2025 pikendatud. Samuti on sellega ette nähtud paindlikkusmeetmed, mis peaksid aitama kiirendada programmide rakendamist, ja stiimulid liikmesriikidele, et nad eraldaksid ühtekuuluvuspoliitika vahendeid toetamaks liidu viit strateegilist prioriteetset valdkonda, nimelt konkurentsivõimet strateegiliste tehnoloogiate, kaitse, eluaseme, veesüsteemide kerksuse ja energiasüsteemi ümberkujundamise vallas.

(25) Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm (STEP) annab võimaluse investeerida ühte ELi kesksesse strateegilisse prioriteeti ja tugevdada seeläbi ELi konkurentsivõimet. STEP teeb koostööd 11 olemasoleva ELi fondiga. Liikmesriigid võivad panustada ka programmi „InvestEU“, et toetada investeeringuid prioriteetsetesse valdkondadesse. Austria saaks neid algatusi kasutada elutähtsa tehnoloogia, sealhulgas puhta ja ressursitõhusa tehnoloogia arendamise või tootmise soodustamiseks.

(26) Lisaks taaste- ja vastupidavuskavas käsitletud ning muude ELi fondidega lahendatavatele majanduslikele ja sotsiaalsetele probleemidele seisab Austria silmitsi mitme täiendava väljakutsega, mis on seotud riigi rahanduse jätkusuutlikkusega, tööturuga, ettevõtluse dünaamika ja konkurentsivõimega, riigi säiliva sõltuvusega fossiilkütustest ja kõrgete energiahindadega.

(27) Kuigi kasutada on mitmesugused rahastamisvahendid, on idu- ja kasvufirmade riskirahastamine endiselt piirav tegur. Kohalik riski- ja kasvukapitaliturg näitab positiivset suundumust, kusjuures riskikapital suurenes 2021.–2023. aastal 0,08 %ni SKPst, kuid see ei ole siiski veel piisavalt arenenud. Piiratud riskikapitalirahastamine on osaliselt tingitud institutsionaalsete investorite, sealhulgas pensionifondide vähesest osalusest. Aastatel 2007–2023 koguti igal aastal ainult 1 % börsivälistesse ettevõtetesse investeerivatest ja riskikapitalifondidest, mis on oluliselt vähem kui juhtivates liikmesriikides.

(28) Austria suhteliselt suured teadus- ja arendustegevuse kulud (2023. aastal 3,26 % SKPst) ning tugev koostöö teaduse ja ettevõtluse vahel ei paku piisavalt turukõlblikke

[15] Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega muudetakse määrusi (EL) 2021/1058 ja (EL) 2021/1056 seoses erimeetmetega strateegiliste probleemide lahendamiseks vahehindamise raames (COM(2025) 123 final).

lahendusi ega ettevõtluse dünaamilisust. Teadmismahukates talitustes töötavate inimeste osakaal oli 2022. aastal 39,8 %, mis on veidi alla ELi keskmise (40,8 %). Samuti jääb riik maha ELi kõige innovatiivsematest liikmesriikidest omamaise lisandväärtuse loomisel kõrgtehnoloogiliste kaupade ja teenuste ekspordist. Avaliku sektori toetus innovatsioonile, peamiselt teadus- ja arendustegevuse maksusoodustuste kaudu, kipub keskenduma järkjärgulisele innovatsioonile väljakujunenud sektorites. Patenditegevuse nõrgenemine viimase kümne aasta jooksul, kusjuures liidumaade vahel esineb jätkuvalt suuri erinevusi teadus- ja arendustegevuse kulutustes, piirab Austria võimet täielikult ära kasutada oma potentsiaali saada innovatsioonist suuremat majanduslikku kasu. Olemasolevate toetuskavade süstemaatilisem ülevaade võiks innovatsioonisüsteemi tõhusust suurendada.

(29) Digitehnoloogia äritegevusse integreerimise edendamine tugevdaks veelgi konkurentsivõimet. Hoolimata edusammudest pilvetehnoloogia kasutuselevõtul – pilvetehnoloogiat kasutab 35,6 % ettevõtetest – jääb Austria alla ELi keskmise (38,9 %), mis näitab, et selles valdkonnas on kasvuruumi. Endiselt on probleemiks ka andmeanalüüsi kasutuselevõtt, sest ainult 23,9 % Austria ettevõtetest on selliseid tehnoloogiaid rakendanud, mis on märkimisväärselt alla ELi keskmise (33,2 %). Sihipärased meetmed, sealhulgas rahalised stiimulid, pilv- ja andmetaristu toetamine ning investeeringud digioskustesse, võiksid märkimisväärselt kiirendada tipptehnoloogia kasutuselevõttu, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) seas.

(30) Austria tarbijaid mõjutab negatiivselt konkurentsi puudumine teatavates sektorites, mis põhjustab kõrgemaid hindu. Turule sisenemise tõkked uutele konkurentidele, territoriaalsed varustuspiirangud ja ülemäärased regulatiivsed piirangud teatavatele kutsealadele ja teenuseosutajatele piiravad konkurentsi ja tõstavad tarbijate jaoks hindu.

(31) Nagu märgitakse konkurentsivõime kompassis, peavad kõik ELi, liikmesriikide ja kohalikud institutsioonid tegema suuri jõupingutusi, et koostada lihtsamaid reegleid ja kiirendada haldusmenetlusi. Komisjon on seadnud halduskoormuse vähendamiseks ambitsioonikad eesmärgid: vähemalt 25 % ja VKEde puhul vähemalt 35 % ning on loonud uued vahendid nende eesmärkide saavutamiseks, sealhulgas ELi õigusaktide kogumi süstemaatiline stressitestimine ja tõhustatud dialoog sidusrühmadega. Selle eesmärgi saavutamiseks peab Austria võtma ka meetmeid. 51 % ettevõtjatest leiab, et haldusmenetluste keerukus on nende ettevõtte jaoks probleem äritegevusega tegelemisel Austrias[16]. Veel üks konkurentsivõime suurendamise hoob on loamenetluste kiirendamine ja halduskeerukuse vähendamine, eriti VKEde jaoks. Loamenetlused lükkavad sageli põhjendamatult edasi tööstusprojekte, mis kestavad tavaliselt rohkem kui 22–23 kuud alates taotluse esitamise kuupäevast. Peamine seda põhjustav tegur on digitaalsete vahendite piiratud kasutamine, mistõttu sõltub teabevahetus endiselt suurel määral paberdokumentide liikumisest. Lubade andmise kiirendamiseks võiks võtta kasutusele sellised võimalused nagu ettevalmistavate ehitustööde varajane alustamine, lihtsustatud menetlused üldsuse vastuväidete esitamiseks ning mitteolulise dokumentatsiooni edasilükkamine menetluse hilisematesse etappidesse. Üldiselt on Austrial suur haldus- ja regulatiivne koormus ning ettevõtluse reguleerimist peetakse sageli investeeringute tegemisel ELi keskmisest suuremaks takistuseks.

[16] „Businesses' attitudes to corruption in the EU" (Ettevõtete suhtumine korruptsiooni ELis), Eurobaromeetri aruanne (aprill 2024).

(32) Austria on saavutanud märkimisväärset edu üleminekul puhtale energiale ja tugevdanud oma energiajulgeolekut, olles kaotanud 2025. aasta alguseks järk-järgult Venemaa gaasiimpordi. Kuid 65 % osas oma energiavajadusest sõltub Austria endiselt impordist, eelkõige naftast ja gaasist. Energiahinnad on märkimisväärselt tõusnud, kusjuures elektrihind suurtarbijate jaoks oli 2023. aastal ELis seitsmendal kohal. See mõjutab hindade konkurentsivõimet, eelkõige energiamahukate tööstusharude puhul. Taastuvenergia osakaalu oluline kasv viimastel aastatel ja ambitsioonikad taastuvenergiaeesmärgid aastani 2030 nõuavad võrgu kiiret laiendamist ja ajakohastamist ning energiasüsteemi paindlikumaks muutmist. See nõuab nii rohkem investeeringuid kui ka kiirust, et süsteemi saaks integreerida täiendavat taastuvenergia tootmist. Võrgu laiendamise kulud kannavad võrgu kasutajad. Võrgutasud tõusid 2025. aasta jaanuaris keskmiselt 19 %, et rahastada muu hulgas käimasolevaid investeeringuid. Töö uue elektrituruseadusega (ELWG), et võimaldada võrgutariifide reformi, energiasüsteemi paindlikumaks muutumist või stiimuleid energiaostulepingute kasutamiseks, ei ole edenenud. Praegu on taastuvenergia ostulepingud Austrias piiratud ja lepingutega on kaetud ainult 0,1 GW.

(33) Taastuvenergia moodustab suure ja kasvava osa (40,8 %) Austria kogu energiatarbimisest. Edusammud taastuvenergia ja selleks vajaliku taristu kasutuselevõtu kiirendamisel on aga seiskunud. Eelkõige Austria nullnetotehnoloogia laienemist takistavad endiselt keerukad ja pikaldased haldusmenetlused.

(34) Prognooside kohaselt on Austria oma heitkoguste vähendamise eesmärgi saavutamise suunas liikumisel ajakavas, kuid CO_2 heite vähendamise tempo aeglustus 2024. aastal võrreldes eelmise aastaga. Heide on eeldatavasti vähenenud vaid 3,7 % võrreldes 6,5 %-ga 2023. aastal. Austria tööstussektorit iseloomustab suur energiaintensiivsus ja CO_2 heite vähendamine on olnud aeglane. Arvestades, et paljudel ettevõtetel on olnud seoses energiahindade märkimisväärse tõusuga raskusi, on energiatõhususe parandamine oluline nii heidete vähendamiseks kui ka konkurentsivõime suurendamiseks. Kuigi enamik sektoreid on selles valdkonnas edusamme teinud, jääb transpordi CO_2 heite vähendamine endiselt maha. 2023. aastal transpordisektori energia lõpptarbimine võrreldes eelmise aastaga tegelikult kasvas 1 %. Selle probleemi lahendamiseks esitatakse 2024. aasta riiklikus energia- ja kliimakavas täiendavad meetmed, mis võimaldavad Austrial saavutada oma jõupingutuste jagamise eesmärgid, kuid nende meetmete edukus sõltub nende otsustavast ja täielikust rakendamisest.

(35) Tööjõu maksustamine ja sotsiaalmaksed on Austrias ühed ELi kõrgemaid, mis takistab töökohtade loomist ja tööturul osalemist. Viimase kümne aasta jooksul on keskmine tegelik töötundide arv inimese kohta vähenenud 35,8 tunnilt 33,6-le. Võrreldes teiste liikmesriikide suundumusega on juba niigi suur osalise tööajaga töö osakaal suurenenud 2019. aastast 2 protsendipunkti. 2024. aastal moodustas osalise tööajaga töö 30,6 %, mis on peaaegu kaks korda suurem kui ELi keskmine (17,1 %). Suur maksukiil ei stimuleeri pikemat tööaega ning see suurendab tööjõupuudust ja piirab majanduslikku potentsiaali.

(36) Osalise tööajaga töötavate naiste osakaal on üks suurimaid ELis. See peegeldab ka nende suurt osalemist tasustamata hooldustöös ning taskukohase ja kvaliteetse alushariduse ja lastehoiu ebapiisavat kättesaadavust. Hoolimata alushariduse ja lastehoiu kättesaadavuse parandamiseks tehtavatest jõupingutustest, jääb ametlikku alusharidusse ja lastehoidu kaasatud alla 3-aastaste laste osakaal oluliselt alla ELi keskmise. Sellele lisanduvad piirkondlikud erinevused alusharidus- ja lastehoiukohtade kättesaadavuses ning personalipuudus.

(37) Eakamate töötajate (55–64aastaste) tööhõive määr on küll viimase kümne aasta jooksul pidevalt kasvanud ja jõudis 2024. aastal 58,8 %ni, kuid jääb selgelt alla ELi keskmise (65,2 %). Eakamatel töötajatel on tööturule naasmisega raskusi, alates piiratud digioskustest kuni eelarvamusteni eakamate töötajate suhtes. Eriti haavatavas olukorras on madala kvalifikatsioonitasemega inimesed, kes on läbinud vaid kohustusliku koolihariduse. Nemad moodustavad Austrias töötutest kõige suurema osa. Samuti on rände- ja ebasoodsa sotsiaal-majandusliku taustaga inimestel tööturul vähem edukad ja nad seisavad silmitsi eriliste takistustega tööturule sisenemisel. Sellele lisanduvad probleemid, mis on seotud ebapiisava keeleoskuse ja kvalifikatsioonide piiratud tunnustamisega.

(38) OECD 2022. aasta rahvusvahelise õpilaste hindamise programmi (PISA) kohaselt on suurenenud õpilaste kehvad tulemused põhioskuste omandamisel, eelkõige rände- ja/või ebasoodsa sotsiaal-majandusliku taustaga õpilaste või välismaal sündinud õpilaste puhul. Rände- ja/või ebasoodsa sotsiaal-majandusliku taustaga õpilaste üha suurenev osakaal, kes alustavad hariduse omandamist ilma piisava keeleoskuseta, tekitab probleeme õpetajatele. Lisaks kujutab täiendavat takistust haridustulemuste parandamisel õpetajate nappus. Peale selle viiakse kooliõpilaste, eelkõige rände- ja/või ebasoodsa sotsiaal-majandusliku taustaga õpilaste põhioskuste halvenemine kaasa täiskasvanuikka. Kuigi Austria jätkab mitmesuguste reformide elluviimist, et oma haridussüsteemi tulemuslikkust parandada, on oskuste nappusega tegelemisel keskse tähtsusega põhi- ja loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonna oskuste arendamise tugevdamine igas etapis alates laste haridusest kuni täiskasvanuhariduseni.

(39) Oskustööliste nappus on Austria kasvupotentsiaali jaoks endiselt kitsaskoht. 72 % ettevõtetest peab seda peamiseks investeerimistakistuseks[17]. Eelkõige takistab roheliste oskuste puudumine rohepöörde jaoks oluliste sektorite konkurentsivõimet ja võib tekitada Austriale viivitusi kliimaeesmärkide saavutamisel. Pealegi puudub praegu selge strateegia tegelemiseks oodatava töökohtade kaotusega CO_2-mahukates tööstusharudes, kuivõrd Austria liigub kliimaneutraalse majanduse suunas. Olemasolevate oskuste täiendamise programmide edendamine võib vallandada kasutamata tööjõu ja hoogustada Austria nullnetotööstust. Tagamaks üldsuse laialdane toetus rohepöördele, on eriti oluline sihipärase toetuse andmine inimestele, kes töötavad kutsealadel ja piirkondades, millele ulatuslikud CO_2 heite vähendamise jõupingutused võivad avaldada negatiivset mõju.

(40) Arvestades euroala liikmesriikide majanduse tihedat seotust ning nende ühist panust majandus- ja rahaliidu toimimisse, soovitas nõukogu 2025. aastal euroala liikmesriikidel võtta meetmeid, sealhulgas oma taaste- ja vastupidavuskavade kaudu, et rakendada 2025. aasta soovitust euroala majanduspoliitika kohta. Austrial aitavad soovitused 2, 3 ja 5 rakendada 2025. aasta soovituses sätestatud esimest euroala soovitust konkurentsivõime kohta, soovitused 1, 4 ja 5 teist euroala soovitust vastupanuvõime kohta ning soovitus 1 kolmandat euroala soovitust makromajandusliku ja finantsstabiilsuse kohta,

SOOVITAB Austrial võtta 2025. ja 2026. aastal järgmisi meetmeid.

1. Suurendada kooskõlas Euroopa Ülemkogu 6. märtsi 2025. aasta järeldustega üldisi kaitsekulutusi ja üldist kaitsevalmidust. Pidada kinni nõukogu poolt [kuupäev] soovitatud netokulude maksimaalsetest kasvumääradest. Viia ellu

[17] „EIB Investment Survey 2024 Country Overview: Austria“, lk 17.

kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevate reformide ja investeeringute pakett, nagu nõukogu [kuupäev] soovitas. Võtta otsustavaid kaitsemeetmeid riigi rahanduse jätkusuutlikkuse tagamiseks, sealhulgas parandades tervishoiu-, pikaajalise hoolduse ja pensionisüsteemide eelarvelist jätkusuutlikkust, muu hulgas ühtlustades alakasutatud haiglataristut, parandades tervishoiu ja pikaajalise hoolduse kulutõhusust, tugevdades kulude kontrolli ja tõstes märkimisväärselt tegelikku pensioniiga. Lihtsustada ja ratsionaliseerida valitsustasandite eelarvealaseid suhteid ja vastutusalasid ning tagada rahastamise ja kulutustega seotud kohustuste selge ühtlus. Parandada maksusüsteemi, et vähendada suurt maksukiilu ning toetada kaasavat ja kestlikku majanduskasvu probleemses maksukeskkonnas.

2. Tagada riikliku taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas REPowerEU peatüki tulemuslik rakendamine, pidades silmas määruses (EL) 2021/241 sätestatud tähtaegu reformide ja investeeringute õigeaegseks lõpuleviimiseks. Kiirendada ühtekuuluvuspoliitika programmide (ERF, JTF, ESF+) rakendamist, tuginedes vajaduse korral vahehindamisel pakutavatele võimalustele. Kasutada konkurentsivõime parandamiseks parimal viisil ära ELi vahendid, sealhulgas programmi „InvestEU“ ja Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvormi võimalusi.

3. Edendada ettevõtluse dünaamikat ning noorte ettevõtete loomist ja kasvu, sealhulgas pakkudes paremat juurdepääsu riski- ja kasvukapitalile ning kõrvaldades tõkked, mis takistavad institutsionaalsetel investoritel investeerida omakapitaliinstrumentidesse. Parandada teadus- ja arendustegevusse tehtavate suurte investeeringute ülekandmist turukõlblikesse lahendustesse ning suurendada (tipptasemel) digitehnoloogiate kasutuselevõttu ettevõtetes. Lihtsustada reguleerimist, vähendada halduskoormust, eelkõige VKEde jaoks, kiirendada loamenetlusi ja tugevdada konkurentsi hindade alandamiseks.

4. Tegeleda suurte energiakuludega, sealhulgas elektriseaduse reformi, energiasüsteemi paindlikkuse suurendamise ja energiaostulepingute stimuleerimise kaudu. Vähendada üldist sõltuvust fossiilkütustest ning kiirendada taastuvenergia ja vajaliku taristu kasutuselevõttu, eelkõige lihtsustades loamenetlusi ja luues spetsiaalsed eelisarendusalad. Vähendada veelgi heitkoguseid, eelkõige transpordisektoris ja edendades tööstuse CO_2 heite vähendamist. Suurendada energiatõhusust.

5. Luua stiimulid, et suurendada töötatud tundide üldarvu ja naiste täistööajaga osalemist tööturul, sealhulgas parandades lastehoiuteenuste kvaliteeti ja kättesaadavust. Parandada eakamate töötajate ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade, näiteks madala kvalifikatsiooniga tööotsijate ja rändetaustaga inimeste võimalusi tööturul, ning parandada põhioskusi alates varasest east, eeskätt kooli tasemel. Suurendada poliitilisi jõupingutusi rohepöördeks vajalike oskuste ja pädevuste pakkumiseks ja omandamiseks.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja